

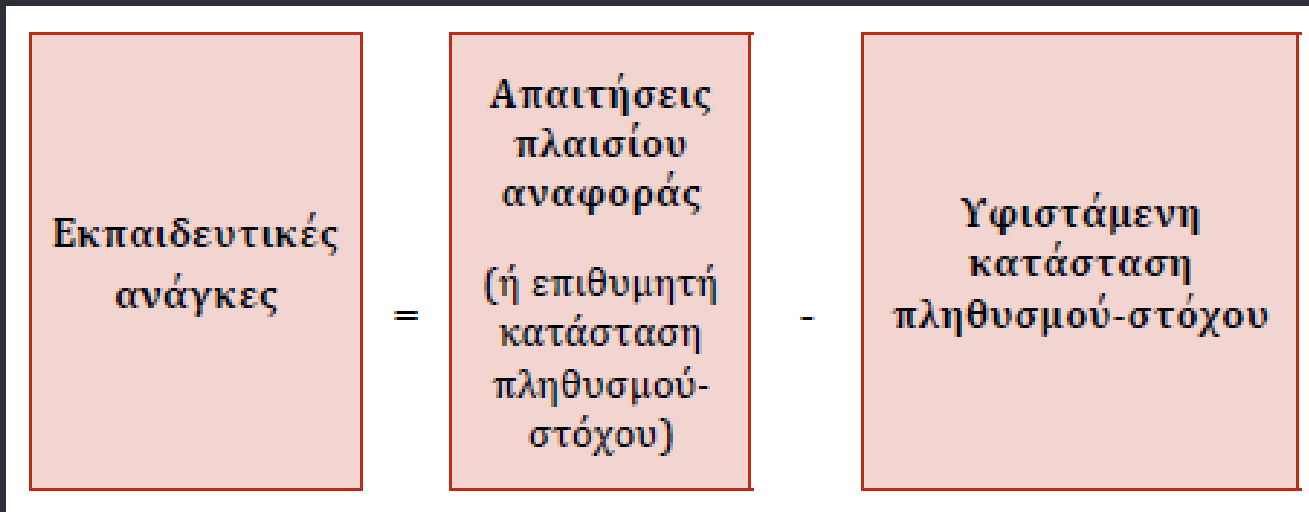
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο Σχολή Μηχανικών Μεταλλείων - Μεταλλουργών

Οι εκπαιδευτικές ανάγκες για την ένταξη των γυναικών
στον κλάδο του μαρμάρου

Μ. Μενεγάκη
Αν. Καθηγήτρια ΕΜΠ

Η έννοια της «εκπαιδευτικής ανάγκης»

Πηγή: INE, 2012

«Μια εκπαιδευτική ανάγκη είναι αυτό που ένας άνθρωπος πρέπει να μάθει προς όφελος δικό του, ενός οργανισμού ή της κοινωνίας. Είναι το χάσμα μεταξύ του υφιστάμενου επιπέδου προσόντων και ενός ανώτερου επιπέδου προσόντων, που απαιτούνται για την αποτελεσματική του απόδοση, όπως αυτή ορίζεται από τον ίδιο ή στο πλαίσιο του οργανισμού ή της κοινωνίας που ανήκει.»

Knowles, 1970

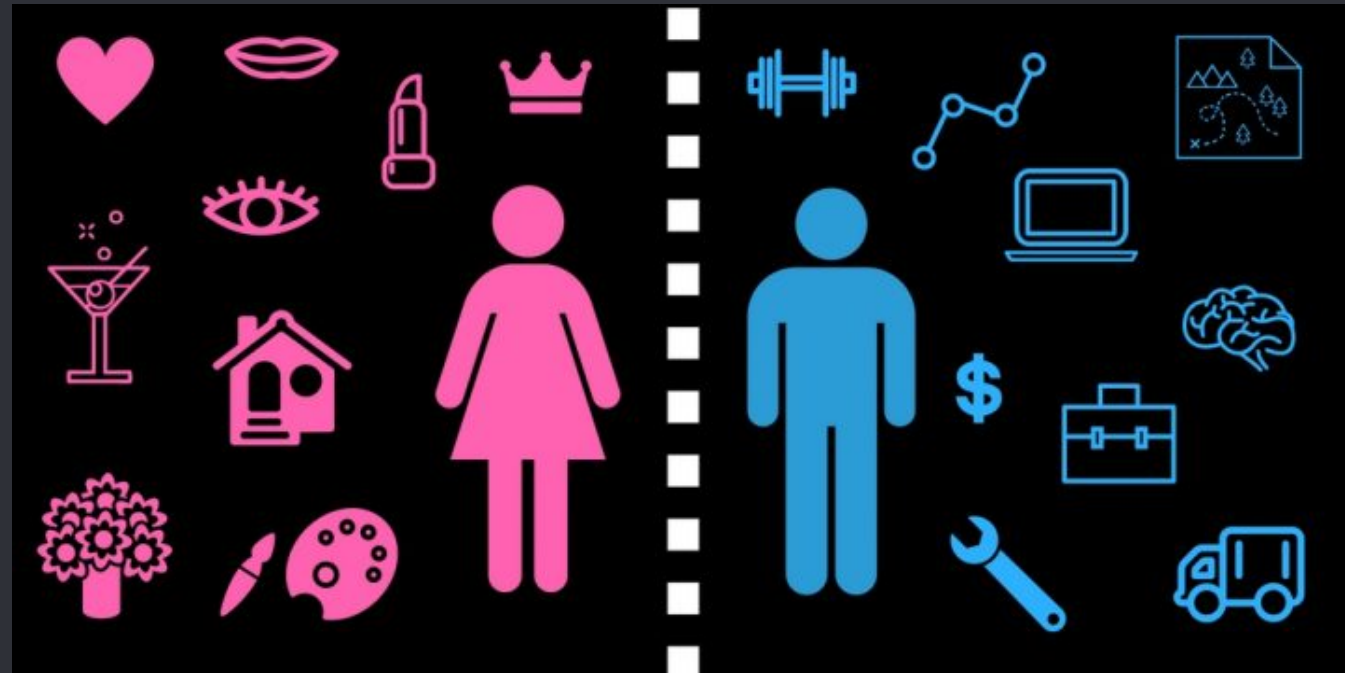
Τύποι εκπαιδευτικών αναγκών

- ❑ *Συνειδητές και ρητές:* οι ανάγκες τις οποίες τα άτομα αναγνωρίζουν ότι έχουν και τις εκφράζουν σε μια διαδικασία διερεύνησης αναγκών
- ❑ *Συνειδητές και άρρητες:* οι ανάγκες τις οποίες τα άτομα αναγνωρίζουν, με κάποιο τρόπο, ότι έχουν, αλλά δεν συζητούν γι' αυτές
- ❑ *Λανθάνουσες:* οι ανάγκες τις οποίες τα άτομα δεν έχουν συνειδητοποιήσει, δεν αναγνωρίζουν και επομένως δεν εκφράζουν

Βεργίδης & Καραλής, 2008

Διερεύνηση εκπαιδευτικών αναγκών

Κατά τη διερεύνηση των εκπαιδευτικών αναγκών για την ισχυροποίηση της θέσης των γυναικών σε έναν ανδροκρατούμενο κλάδο, όπως είναι ο κλάδος του μαρμάρου, οι λανθάνουσες ανάγκες έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα, καθώς τα κοινωνικά στερεότυπα οδηγούν ακόμη και σήμερα στην παραίτηση των γυναικών από τη αναζήτηση επαγγελματικής σταδιοδρομίας σε αυτόν τον κλάδο.

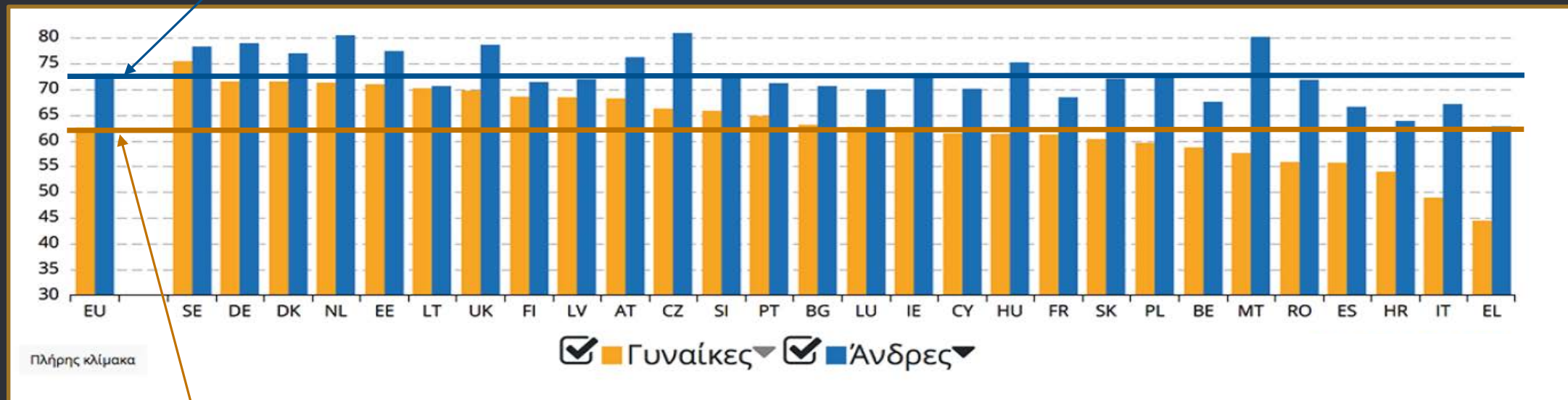
Source: <https://www.oneworldnews.com>

Ορισμένα στατιστικά στοιχεία

Απασχόληση

EUROSTAT, 2018

Ορισμένα στατιστικά στοιχεία

Αποδοχές

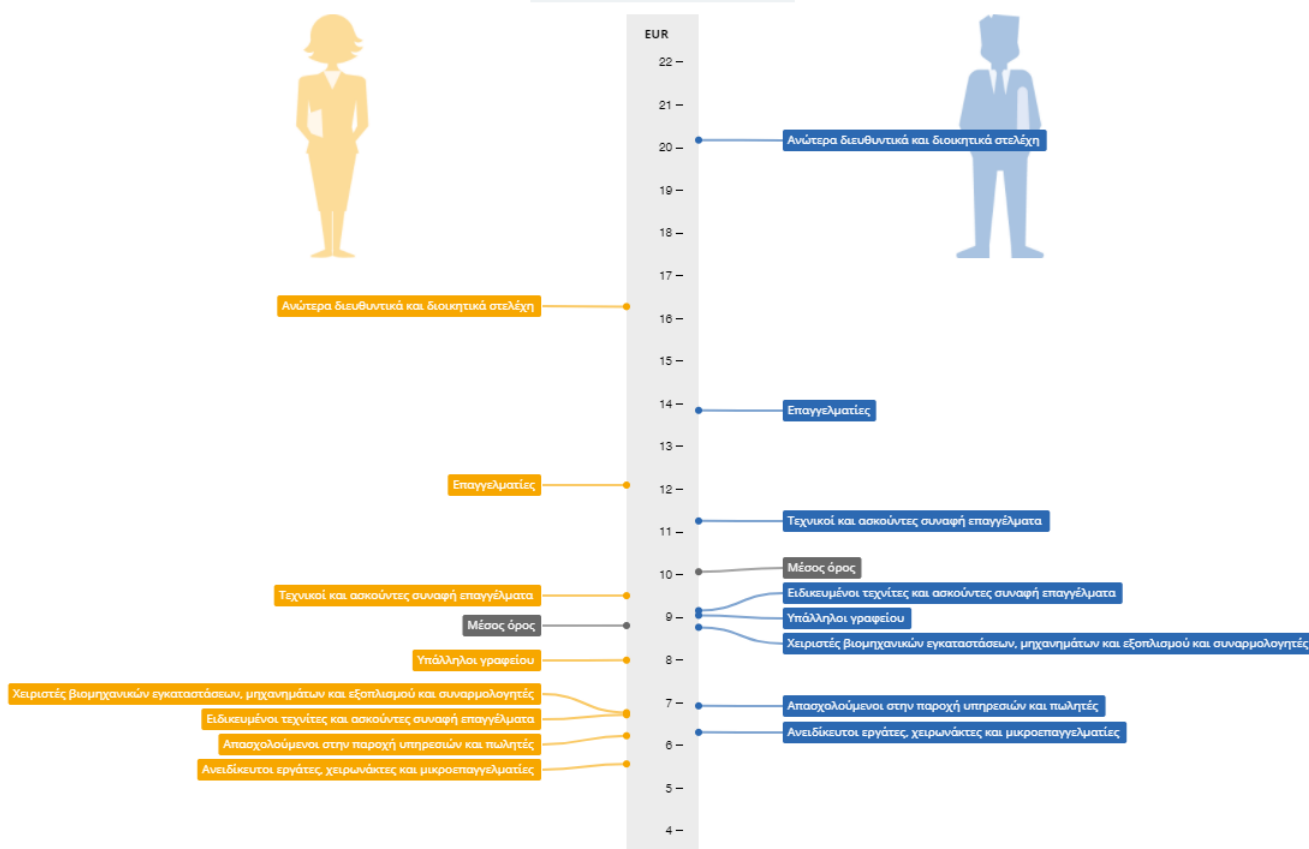
EUROSTAT, 2015

Μέσες ωριαίες αποδοχές κατά επάγγελμα, 2014

34%

Ελλάδα

66%

Πόσο ίσοι είμαστε;

Μισθολογικό χάσμα μεταξύ των φύλων ανά χώρα της ΕΕ

"[Διαφορά μεταξύ των μέσων ακαθάριστων ωριαίων αποδοχών ανδρών και γυναικών εργαζομένων, ως ποσοστό επί τοις % των ακαθάριστων αποδοχών των ανδρών **]"

* τα στοιχεία για την Ελλάδα αφορούν το 2014, για την Ιρλανδία και την Ιταλία το 2017.

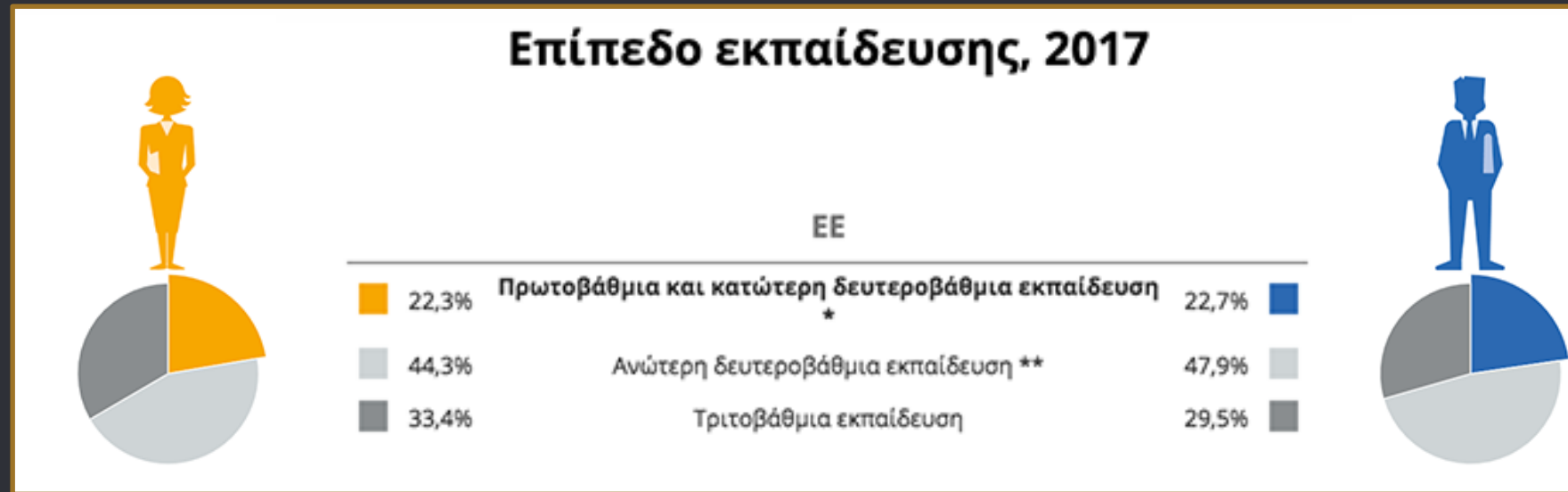
** όλοι οι εργαζόμενοι απασχολούνται σε επιχειρήσεις με ≥ 10 εργαζόμενους

Πηγή: Eurostat (2018)

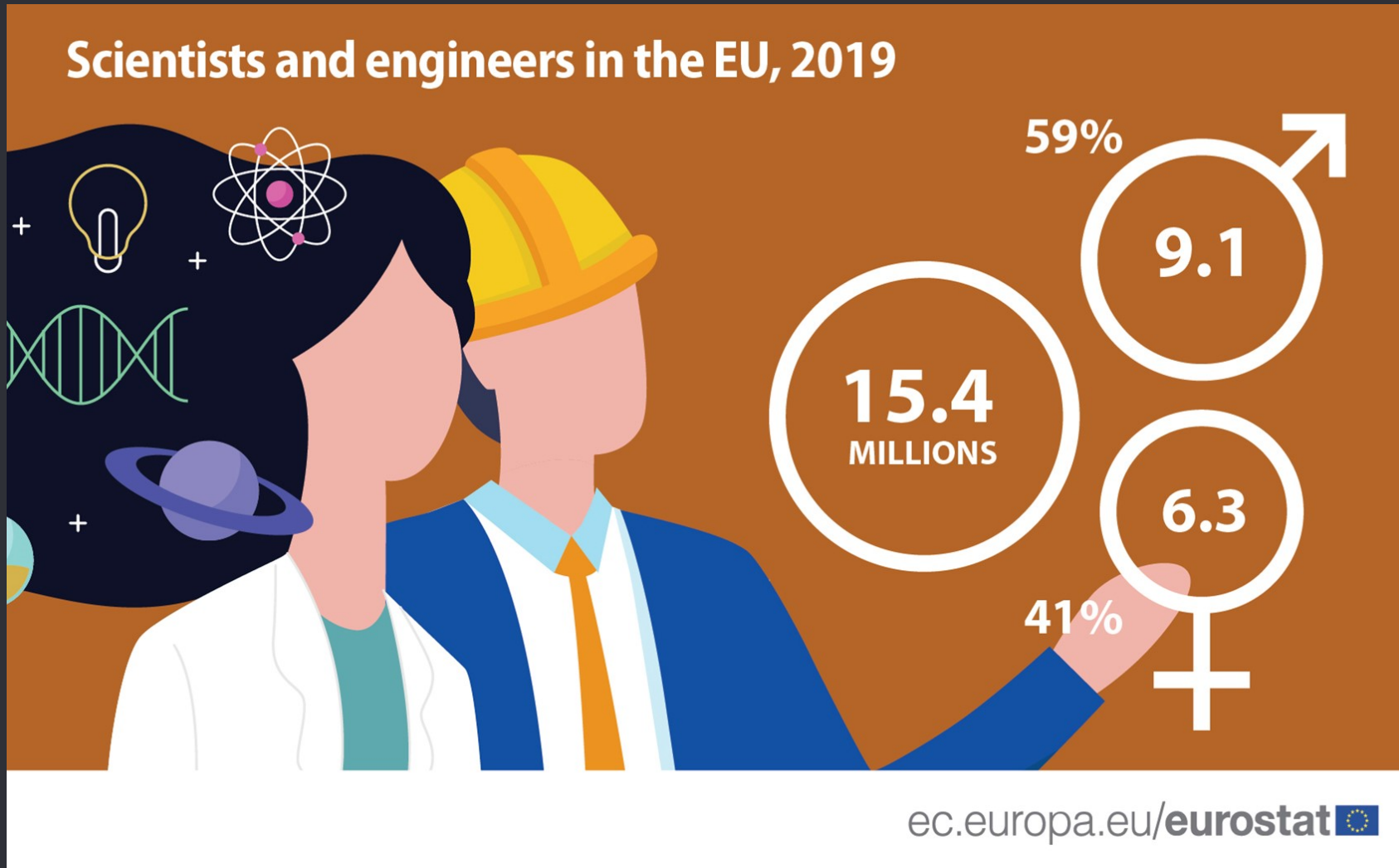
Ορισμένα στατιστικά στοιχεία

Εκπαίδευση

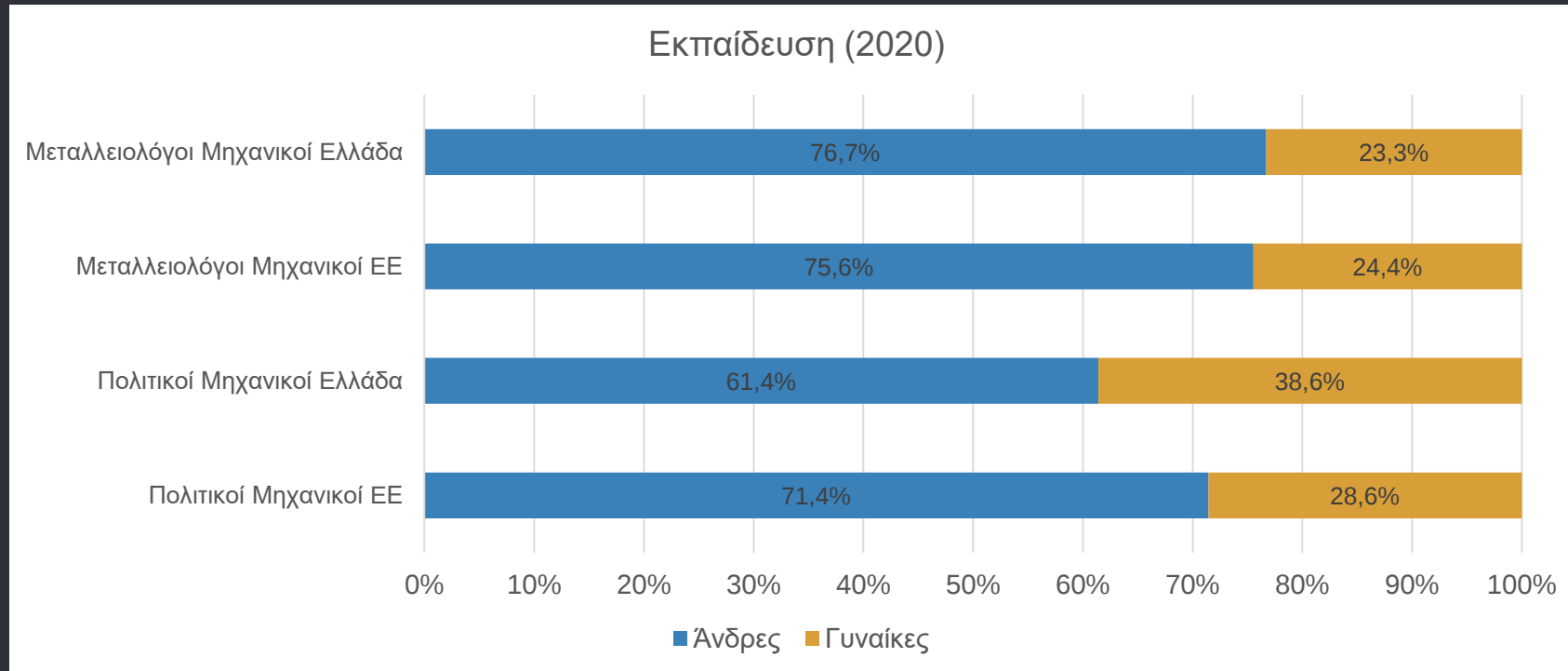

EUROSTAT, 2018

Οι θετικές επιστήμες εξακολουθούν να είναι.... γένους αρσενικού

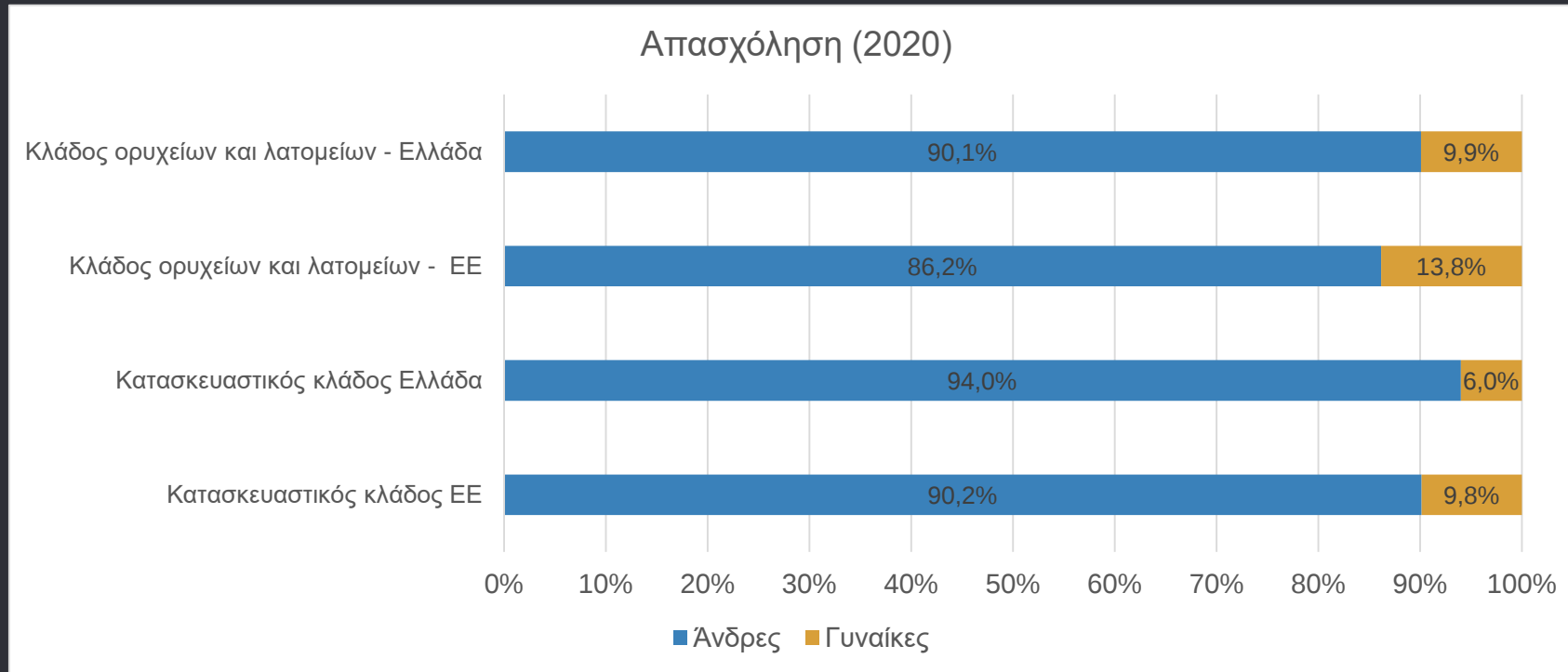
Οι θετικές επιστήμες εξακολουθούν να είναι.... γένους αρσενικού

Ο επαγγελματικός προσανατολισμός των γυναικών εξακολουθεί να είναι κυρίως προς τις θεωρητικές επιστήμες ή σε κλάδους που είναι «πιο κατάλληλοι για τις γυναίκες» όπως αυτό υπαγορεύεται από τα κοινωνικά στερεότυπα.

Ίδια επεξεργασία από δεδομένα EUROSTAT, 2021

Οι θετικές επιστήμες εξακολουθούν να είναι.... γένους αρσενικού

Η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών στον τομέα της απασχόλησης στα «ανδρικά» επαγγέλματα δεν έχει ακόμη επιτευχθεί ουσιαστικά.

Ίδια επεξεργασία από δεδομένα EUROSTAT, 2021

Οι έμφυλες διακρίσεις παραμένουν ισχυρές

Η αποδόμηση του «καθεστώτος» των έμφυλων διακρίσεων, τόσο στην εκπαίδευση όσο και στην απασχόληση, δεν προχωρά με ρυθμούς ανάλογους της ταχύτητας άλλων αναπτυξιακών δεικτών των σύγχρονων κοινωνιών γιατί, όπως φαίνεται, σε επίπεδο αξιών και αντιλήψεων τα **αρχετυπικά στερεότυπα περί ανωτερότητας των ανδρών είναι ισχυρά και ανθίστανται στις αλλαγές.**

Council of Europe, 2015

Οι γυναίκες στον κλάδο του μαρμάρου

Προκλήσεις

- ☐ Κοινωνικά στερεότυπα
- ☐ Χαμηλό ποσοστό γυναικών σε ηγετικούς ρόλους
- ☐ Περιορισμένη ευελιξία για την εξισορρόπηση των οικογενειακών ευθυνών
- ☐ Αυξημένη διάκριση και παρενόχληση

Οι γυναίκες στον κλάδο του μαρμάρου: Απαντήσεις στις προκλήσεις

Κοινωνικά στερεότυπα:

Μόνο οι άνδρες μπορούν να εργαστούν σε επικίνδυνα και δύσκολα επαγγέλματα. Ο κλάδος του μαρμάρου έχει ανδρική ταυτότητα, αφού **απαιτεί φυσική δύναμη. Επομένως, δεν είναι μέρος για γυναίκες.**

Ευκαιρίες

Στην εποχή της 4^{ης} Βιομηχανικής Επανάστασης, η συνεχιζόμενη αυτοματοποίηση των παραδοσιακών κατασκευαστικών και βιομηχανικών πρακτικών και η χρήση έξυπνων τεχνολογιών που περιορίζουν τη φυσική προσπάθεια, θα μπορούσαν μπορούν να παίξουν καταλυτικό ρόλο στη συμμετοχή των γυναικών σε όλα τα στάδια της παραγωγικής αλυσίδας του κλάδου.

Οι εταιρείες που αναγνωρίζουν την ευκαιρία αξιοποίησης του ανεκμετάλλετου εργατικού δυναμικού των γυναικών **μπορούν να αυξήσουν την παραγωγικότητά τους, να μειώσουν το κόστος τους και να ενισχύσουν την κοινωνική άδεια λειτουργίας τους** (IFC, 2020).

Χαμηλό ποσοστό γυναικών σε ηγετικούς ρόλους:

Το ποσοστό των γυναικών στα διοικητικά συμβούλια των 500 κορυφαίων μεταλλευτικών εταιρειών παγκοσμίως ανέρχεται σε περίπου 7,9% (WIM και PwC, 2015).

Ευκαιρίες

Η συμμετοχή των γυναικών σε διευθυντικές θέσεις έχει **θετικό αντίκτυπο στην κοινωνική ανάπτυξη, στην εταιρική κουλτούρα και στην παραγωγικότητα στην εργασία**. Για το λόγο αυτό, πολλές πολυεθνικές μεταλλευτικές εταιρείες θέτουν στόχους για την αύξηση των γυναικών σε διευθυντικές θέσεις (World Bank, 2015).

Περιορισμένη ευελιξία για την εξισορρόπηση των οικογενειακών ευθυνών:

Οι εξορυκτικές βιομηχανίες από τη φύση τους δεν είναι «φιλικές» στον οικογενειακό θεσμό, καθώς οι εργασίες απαιτούν συχνά μετακινήσεις και επομένως απουσία από το σπίτι. Έτσι οι γυναίκες με αυξημένες οικογενειακές ευθύνες, δεν μπορούν να διαπραγματευτούν ευκαιρίες απασχόλησης στον εξορυκτικό κλάδο (World Bank, 2015).

Ευκαιρίες

Η εφαρμογή πολιτικών φιλικών προς την οικογένεια, όπως η φροντίδα των παιδιών, η γονική άδεια και οι αυξημένες παροχές υγείας **μπορούν να είναι οικονομικά αποδοτικές για την επιχείρηση** (IFC, 2013).

Τέτοιου είδους πολιτικές είναι πιθανό να μεταφραστούν σε αυξημένη παραγωγικότητα των εργαζομένων, υπερκαλύπτοντας το κόστος εφαρμογής τους (Lyonette and Baldauf, 2019).

Αυξημένη διάκριση και παρενόχληση:

Τα ποσοστά διακρίσεων και παρενόχλησης των γυναικών στον εξορυκτικό κλάδο, από τη λεκτική βία και τον εκφοβισμό έως τη σεξουαλική παρενόχληση, είναι μεγαλύτερα από αυτά των ανδρών.

Ευκαιρίες

Η αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος είναι περίπλοκη σε κάθε εργασιακό περιβάλλον.

Ωστόσο, η επίγνωση της ανάγκης για ενσωμάτωση πολιτικών κατά της παρενόχλησης οποιουδήποτε είδους, καθώς και η παροχή ηγετικών ευκαιριών στις γυναίκες μπορούν να ανοίξουν το δρόμο για την αντιμετώπιση αυτών των κινδύνων (IFC, 2018).

Οι γυναίκες στον κλάδο του μαρμάρου: Εκπαιδευτικές ανάγκες

Οι εκπαιδευτικές ανάγκες μπορούν να διακριθούν σε δύο κύριους τομείς:

- ❑ Απόκτηση βαθιάς γνώσης σε θέματα Ισότητας των Φύλων (βασικές έννοιες, διακρίσεις, δικαιώματα των γυναικών, υγεία και ασφάλεια) με στόχο την αποδόμηση προκαταλήψεων και στερεοτυπικών αντιλήψεων
- ❑ Ανάπτυξη δεξιοτήτων που θα δημιουργήσουν ευκαιρίες σε ολόκληρη την παραγωγική αλυσίδα κλάδου, από την εξόρυξη έως την προώθηση των τελικών προϊόντων στην αγορά (τεχνικές γνώσεις, ψηφιακές δεξιότητες, στρατηγικές πωλήσεων και μάρκετινγκ, δεξιότητες επικοινωνίας και δικτύωσης)

Οι γυναίκες πρέπει να γνωρίζουν τα πλεονεκτήματα της ουσιαστικής συμμετοχής τους στον κλάδο, ενισχύοντας έτσι την αυτοπεποίθηση και την αυτοεκτίμησή τους

Ο ρόλος των εκπαιδευτών

Οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι είναι άνθρωποι με παγιωμένο μορφωτικό και αξιακό σύστημα.
Η αλλαγή αντιλήψεων δεν είναι καθόλου εύκολη υπόθεση.

Ο ρόλος των εκπαιδευτών

Ανάγκες

Ο ρόλος των εκπαιδευτών

Προαπαιτούμενο για την ομαλή έκβαση και επιτυχία των εκπαιδευτικών προγραμμάτων
είναι πρώτα απ' όλα ο ίδιος ο εκπαιδευτής
να είναι φορέας των αντιλήψεων και του πνεύματος ισότητας

Η ισότητα δεν είναι μόνο γυναικεία υπόθεση

Ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την ένταξη των γυναικών στον κλάδο του μαρμάρου θα πρέπει να απευθύνεται **τόσο σε γυναίκες όσο και σε άνδρες** εργαζόμενους.

Η διεκδίκηση της παρουσίας των γυναικών σε χώρους, όπου κυριαρχεί το ανδρικό στοιχείο, θα είναι αποτελεσματική μόνο αν γίνει κατανοητό ότι η ανισότητα, αποτελεί μία κοινωνική κατασκευή, αποτέλεσμα συγκεκριμένων οικονομικών, κοινωνικο- ιστορικών συνθηκών και **όχι νομοτελειακή συνθήκη**. Άρα είναι ένα μέγεθος που μπορεί να μεταβληθεί.

Απολύτως απαραίτητη είναι η γνώση αυτή και για τους άνδρες για να μπορούν να ερμηνεύσουν την πραγματικότητα αλλά και να είναι πιο δεκτικοί σε συνεργασία με τις γυναίκες συναδέλφους τους καθώς τα πολιτιστικά στερεότυπα για το πώς πρέπει να είναι ο άνδρας και η γυναίκα είναι πολύ ισχυρά και επηρεάζουν και την αυτοαντίληψη των ατόμων αλλά και τις διαπροσωπικές τους σχέσεις.

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας!

